

חקלאות

הפכת ההפריה המלאכותית

כשרון האדם להעביר זרע לחם בהרבה בעזרת היד או אמצעים מכאניים אינו חדש. לפי המסורת, שהיא כנראה, אגדה בלבד, השתמשו הערבים בשיטה זאת להפריית סור סותיהם האצילות. אולם הנסיונות הוודאיים הראשונים בוצעו בכלכות על ידי המלומד האיטלקי לאורו סלנצאני ב-1780. אולם שר מוש נפוץ בהפרייה מלאכותית נתפשט רק לאחרונה.

ב-1899 השתמש הרוסי איבנוב הראשונה בהפרייה מלאכותית וכבר לפני מלחמת העיר למ הראשונה נסתיע 450 עוזרים. אך רק אחר המהפכה הופעלה ההפרייה המלאכותית במלוא תנופתה, הובהר פירושה האמתי: הפי רדת הזרע ממקורות גיאוגרפית - קל יותר להוביל זרע מאשר בהמה. ברוסיה של שנות ה-20 בא המסוס לעזרת האדם, וטייסיס סובייטים העבירו זורות בקר וצאן במטוסייהם. בשנות ה-30 הגיע מספר הבקר שהופרה מלאכותית לאלפים, הצאן - למיליונים.

רק לפני כמה שנים נתקבלה השיטה מחוץ לברית המועצות. באנגליה, למשל, בה מרוכז המקנה בשלוש מאות אלף משקים, בעלי עדרים ממוצעים של 15 ראש, רבים קשיני של האכר הזעיר: רכישת פר משובה, הונתו והקמת פרייה עבורו הם למעלה מאמצעיו. יתר על כן, גם לוא היה הדבר ביכולתו היר מתבונן חלק ניכר מזרע הפר, היכול להפי רות 50-60 פרוו לשנה (פי ארבע מגודל העדר הממוצע). הדרך האחרת הפתוחה לפני האיכר, שאילת פר, מצמצמת את בחירת הפר ועולה להביא תחלואה על מקנהו. שוב בולט יתרון ההפרייה המלאכותית: בחלק התפקודי של פר משובה יכול להגיע לאיכר הזעיר במחיר זול.

תשע שנים אחרי פתיחת המרכז הראשון קיימים באנגליה 39 תחנות המכסות את רוב שטח המדינה והשנה יהיו, כנראה, כרבע מכל שגרי הבהמות בני הפרייה מלאכותית. כל זה בוצע ללא תעמולה ופרסומת, על ידי אנשי מעבדות ומשרדים שקטים העובדים בעזרת חוטי טלפון ומכונות מובילות זרעים.

הפר המעופף בעמק. כל חקלאי יכול להרות את פרחו על ידי פר מעולה, שנבדק ונבחן, ושפאשר להזמינו על ידי טלפון, תמורת לירה ורבע לכל היותר (הוצאות החזקת פר במשק: לירה לשבוע).

היתרון הגדול: חלוקת עבודה. יתרון נוסף: חסכון. בהודוונות מפליט הפר 50, 70 ו-100 פעמים יותר זרע מהדרוש להפרייה ומביא לבזבוז חומר גלם יקר-ערך, דבר הנמנע על ידי ההפרייה המלאכותית המצנלה. הפלטה אחת להרבה עשרות מנות. כיום משרת כר אחד כ-700 פרות לשנה, פי עשר מיכולתו הגופנית בהזדוונות ישירה. מהפלטה אחת יור ליד הפר, בעזרת הפרייה המלאכותית, יורר עגלים ועגלות מאשר, בהזדוונות ישירה, בכל ימי חייו.

ההפרייה המלאכותית מביאה לשיעור הריון גות הודמה לזה הבא מהזדוונות ישירות ומשתמשים בה להפריית בקר, צאן ועופות. מטוסים מובילים זרע מעבר לגבולות והעגל הבינלאומי הראשון נולד ב-1937 כאשר פרט אסקס אנגלית הופרה הזרע מוטס של פר הולנדי. לאחרונה זווהנה פרה שוויצית, מלאכר תית, עם פר אנגלי אחר שזרעו הוזמן טלפון נית בצהרי יום ההפרייה. צדקו, אם כן, חקלאי עמק בית שאן הישן ראלי המכנים את הפר הגזעי המשובה שזרעו

מפרה, בעזרת מזרק, את רוב הפרות שבמשק העמק, "הפר העופף".

ביולוגיה חיי נצח לזרע האדם

טכניקת ההקפאה המהירה של האי זרעים, המאפשרת את שימורם לרקופה בלתי מוגבלת, שפותחה על ידי מכון הכחקר הרפואי הבריטי הלאומי, גרמה לכהפכה גמורה במור שגי הזמן. למרות שלעת עתה היא טובה לזרע הובר בלבד, תותאם השיטה גם לביצית הנקבה. אדם החי ב-1951 ואשה שתחיה ב-2051 יזווגו ב-2151 על מנת להוליד ילד.

כאשר תא הזרע מונח בתוך גליסרול (אחד החמרים הנגד-מקפיאים, בו משרמשים בעלי מכונות) יורדת הטמפרטורה לשבעים מעלות צלזיוס והתאים מקפצים חיים ככמצבם המ קורי. עם הקפאתם מואטת תנועתם, הם מת גבשים ואינם נהרסים. כעשרה אחוזים של התאים החלשים, נפגעים ומושמדים.

אמר ד"ר פרקס, מנהל המחקר: "כאשר האדם יבין את חשיבות הגילוי לגביו, תקום צעקה גדולה... למחקר זה אינעזימיות רבות, בצד תועלתו".

הוויכוח בדבר מניעת הריון והפרייה מלאכותית לא יישמע כלל כאשר ידובר על האפי שרות של חיי נצח לזרע האדם. בעזרת

המלים האמיתיות במרכאות

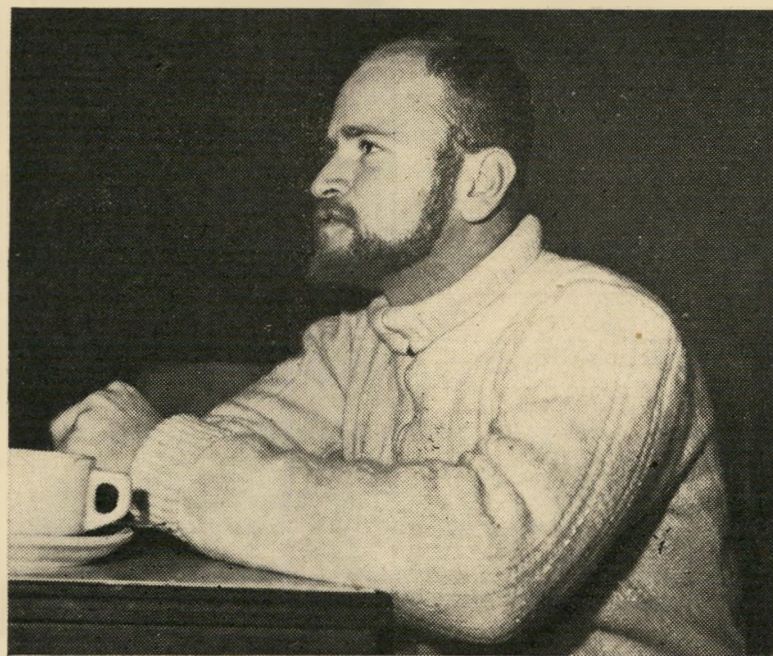
חופשה ללא תשלום (108 ע') - דידי (ידידיה מנוסי) - ציורים נינו אנאלי - הוצאת חבר הקבוצות (700 79).

במלחמה הכל הוא מקרה. אותו כדור יכול לקדוח חור באויר, ויכול הוא גם לנקוב אתה הגולגולת. הדבר תלוי בתנועת אויר זעירה, בתנועה מקרית של הראש, בתנוזה בלתי מורגשת של האצבע. ההבדל הוא חיים ומות.

לא פחות מקרית הפרסומת. יחידה מסוימת זוכה לשם - הפרסומת נדבכת בה. אין לכך כל סיבה הגיונית - היחידות המפורי סמות ביותר לא עשו יותר, לא הקריבו יותר, מאשר יחידות אחרות שהקהל לא שמע על אודותן מעולם, שלא זכו לכל שם, שנכנסו לתקים כ"פלוגה ג" או "פלוגה א" - בני בלי שם.

בהיות הדיום והנגב נדבקה הפרסומת בעיי קר בשתי פלוגות - פלוגת שוקלי משמון וחיות הנגב. שתייה היו יחידות טובות, הצי טיינו ברוח מיוחדת משלהן ושתיהן לא נב דלו - לטובה או לרעה - מעשרות פלוגות אחרות.

אנשי צל"ר צללו. בחיות הנגב שרת מ"מ עזר זקן, שהיה או בן 20, ילדי קבוצת גבע. כאשר שאר החברים עטרוי הזקן הלכו הביתה, לגמו כוסות קפה אינסופיות בציוד

ידידיה "ידידי" מנוסי אלוהים עמד דום

באטים אינסופיים, רטנו, נזכרו לעתים בימים עברו באותה תערוכת של גענועים סתומים ואכזבה צינית מיוחדת לחילי הקרבי המ שחרר בשנת 1951, ישב ידידי בבית-הקפה (לרוב עטרה, ירושלים), למד ספרות באוני ברטיסה העברית ורשם חרוזים. התוצאה היא חלופה ללא תשלום. ספר קטן שיחזיר אלפי חיילים קרביים אל העבר.

אין ידידי מצטיין בפאתוס העמוק של חיים גורי, חברו לחטיבה, שזכה בפי ידידי בכי נוי "אבירי היגון הקודר" על שום קינתו המתמתת על העבר שחלף. אין הוא מצטיין גם בסגנון המלוטש של מייזד שיף, חברו

שיטה זאת אפשר גם לדלג על תהליכי הבחי רה הטבעיים של תורשה לפי דורות. כפי שנאמר פעם, בשעת פיתוח ההפרייה המלא כותית, היה לגני יכול להיות אב לכל ילדי נשות ברית המועצות.

אך מה יהיה על חוקי הירושה? מה יע שה עורר-דין כאשר איש ואשה יאחסנו את זרעיהם בבית קינור וילדו הרבה שנים אחר מותם? אם בבית הנכנת הביולוגי הלאומי יאוחסנו זרעיהם החיים של אנשי שם ולשן מוש בשעת הצורך? אין איש מדע המוכן לתת תשובה על כך. מה שאנשי המדע כן מר כנים לומר: הדבר אפשרי.

בחברת בעלי הזקנים, בכשרונו הבלתי-ירגיל של חיים חפר, חברו לסמל הפלמ"ח, למצות הוי שלם במלים ספורות. אולם יש לו לידידי מעלות משלו: שורותיו כה אמירות עד שנדמה לקורא-החילי שהכיר בעצמו את כל הטפוסים המתוארים על ידו, שמע בעצמו את ויכוחיהם, הרגיש בעצמו את לבטיהם. הסיפורים עצמם פשוטים בתכלית הפש- טות, מאותן המעשיות שקרו עשרות פעמים בכל גודו של חיל הרגלים: ספוריה של זוהר, סמלת הדואר בנגב המנותק, המסדירה את חיי האהבה של אנשי הפלוגה באמצעות מכתבים מזויפים, עוזרת להם למות בלב קל יותר, או הסיפור הישן נושן של איש הפלמ"ח המתאהב בבת החייש, רב אתה בגלל שגאה-האהבה בין שתי היחידות, נפגש אתה לבסוף מחדש על גלי האלחוט, בעזרת ההש- גחה העליונה:

ומשל, ברכיע, יש לו האל בחזר-המטה, הצבוע אדום; וכנס פתאום המלאך גבריאל, ועמד דום.

"עמוד נוח?" אמר לו האל - ושלום! מה קרה, גבריאל, למה באת הלום?

משעשע הסיפור של החיל הביישן שהתאהב בחיילה, לא העיו לגלות לה את אהבתו, עד שחברו הרחמן משכיב אותם, בחשכת לי לה, "בטעות", באותה מטה.

אלא הספורים עצמם חשובים פחות. החשובים הם הטיפוסים, אנשים כמו שמוליק ינשוף, האדם שנשמתו יצאה לקראית אקדת עד שיצאה בכלל ועלתה השמימה. הסיפורים אינם אלא תרוץ לתאר טיפוסים אלה, על חול- שותיהם וגדולתם, באהבה עמוקה. עם סיום הקריאה בספר לא נשאר כמעט ספק שדידי לא בדה אותם מלבו, שתאר אנשים חיים. רק פעם אחת פורצת גם מלבו של ידידי, המשעשע-בכל-מחיר, אנחה זועמת ואו הוא מביע את דעתו של האלפים שחזרו מן הקרב ומצאו כי במדינה התבצרו, בינתיים, האלפים האחרים - המשתמטים, בעלי התפקידים ה"חיוניים", אנשי צל"ל ("צריך לדעת להס- תדר") שידעו להסתדר גם הפעם, וכפו, זרד אגב, את רוחם על משטר החיים במדינה כולה. זהו סיפורו של קצין התרבות שהברד כאבה לו כשהיה צורך לחלץ מצרה חברים בטווח האש. וכשאותם חברים, פצועים ונכים, חוזרים הביתה - הראשון הבא לקראתם הוא אותו גיבור, כשהוא "איש חשוב וקר בע..."

אלא שדידי תפס את עצמו מיד, מתנצל, חוזר אל הצחוק. הוא לא רצה להביע שום דעות (דבר הקשה לבן קבוצה מפא"יית), רק רצה לחדש זכרונות.

ליקוי חשוב אחד בספר: העריכה הטפ שית, ששמה במרכאות את כל המלים והי- בטויים השייכים למילונו של החייל (אף כי דידי נזהר באופן קפדני מאותם מלים ובטויים שהיו מנת-ברזל לחבריו, אך שהספרות העב- רית טרם מצאה עון לקלטם בדפוס). התר- צאה היא אבדן חלק חשוב של אותה רוח מקורית, שהיא יסוד הספר כולו.

לעומת זאת זכה הספר לתוספת המחפה על כל לקוייו: ציוריו של ניני, איש קבוצת "החושלים" ליד ראש פינה, בן 25, אב לשני ילדים. ניני לא למד מעולם לצייר, גם לא היה חייל בחטיבה. במקרה הזדמן לנגב, התרשם. ציוריו מתחרים באמתיותם עם צייר רותיו על יוסף שטרן (בגיוס מלא) - קיום דקים, מעטים, המעלים בבטחון את דמויותי- הם של אותם חובשי כובעי-הגרבי, חברות השויצרים גדוליהפה ופרועי-המדים שהיו יכולים להיות כה מגוחכים - וולא הוציאו, דרך אגב, מן הבוק את העגלה של הישוב והקימו, כלאחר יד, את מדינת ישראל.

מפרה עקרונות

